

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/1102/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113237224
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4113237224.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci žalobcov: v 1. rade H. A. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom ul. L. XX, XX-XXX N. - Z., L. G., v 2. rade Z. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom ul. L. XX, XX-XXX N. - Z., L. rQ., v 3. rade X. Y. G.D., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. XXX, XX-XXX J., L. G., zastúpení Advokátskou kanceláriou KOTRUSZ - BENČÍK, s. r. o., so sídlom Nitra, Štefánikova 57, proti žalovanému: EUROVIA SK, a. s., so sídlom Košice, Osloboditeľov 66, IČO: 31 651 518, zastúpený Advokátskou kanceláriou Mihalda, Valach, Kišac, s. r. o., so sídlom Bratislava, Gogoľova 18, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 10. septembra 2015, č. k. 25C/288/2013-292, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd v konaní p o k r a č u j e so spoločnosťou EUROVIA SK, a. s., so sídlom Košice, Osloboditeľov 66, IČO: 31 651 518, ako s právnym nástupcom pôvodne žalovaného: Granvia Construction, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pri trati 25/A, IČO: 44 489 447.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie) rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 10. 09. 2015, č. k. 25C/288/2013-292 zamietol žalobu žalobcu. Ďalšími výrokmi súd uložil povinnosť žalobcovi v 1. rade zaplatiť žalovanému náhradu trov konania k rukám právneho zástupcu žalovaného v sume 1 296,- eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť právnemu zástupcovi žalovaného náhradu trov konania vo výške 907,06 eura a žalobcovi v 3. rade uložil povinnosť zaplatiť právnemu zástupcovi žalovaného náhradu trov konania vo výške 1 345,68 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 11, § 13 ods. 1, § 106 ods. 1, 2, § 415, § 420 ods. 1, 2, 3, § 424, § 442 ods. 1, § 443, § 444, § 445, § 446, § 446, § 449 ods. 1, § 450 Občianskeho zákonníka, § 7 ods. 1, § 8 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, § 43i ods. 1, 5, § 44 ods. 1, 2, § 57 ods. 1, 2, § 58 ods. 1, 2, 3, 4, § 59 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. Stavebný zákon, § 1 ods. 1, § 8 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, 2, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní.

3. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobcovia sa podaným návrhom zo dňa 30. 10. 2013 domáhali voči žalovanému zaplata náhrady škody a nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaný bol zhotoviteľ rýchlostnej cesty R1, ktorá bola oficiálne otvorená dňa 28. 10. 2011 o 14.00 hod. Dňa 27. 10. 2011 okolo 24.00 hod., teda v čase, keď mala cesta povahu staveniska, došlo na nej k zrážke osobného motorového vozidla, v ktorom sa nachádzali žalobcovia v 1. až 4. rade s neoznačenou betónovou zátarasou. Na základe dopravnej nehody utrpel žalobca v 3. rade majetkovú

škodu, všetci traja žalobcovia škodu na zdraví, na základe ktorej si uplatňovali účelne vynaložené náklady na odstránenie škodlivých následkov, náhrady za bolesť, náhrady za lekárske posudky a náhrady nemajetkovej ujmy. Náhrady škody voči žalovanému sa domáhali z dôvodu, že tento bol zodpovedný za stavenisko. Stavenisko nebolo uzavreté, nebolo dostatočne vyznačené dopravným značením.

4. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní uviedol, že sa pridrižiava písomných podaní. V trestnom konaní neboli žalobcovia zastúpení právnym zástupcom. Napriek tomu netvrdia, že je daná trestnoprávna zodpovednosť, avšak majú za to, že po občianskoprávnej stránke žalovaný porušil svoju prevenčnú povinnosť ako aj povinnosti stavebníka dostatočne zabezpečiť stavbu, keď v čase nehody išlo stále o stavbu. Mal za to, že je daná príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti žalovaným a vzniknutou škodou žalobcov. Žalobcovia uviedli, že doteraz nemali vedomosť o tom, že by žalovaný nebol stavebníkom rýchlostnej cesty, keď takto vystupoval aj v trestnom konaní. Nárok taktiež nemôže byť premlčaný, keďže doteraz žalobcom nie je jasné, kto je za škodu zodpovedný, preto začať plynúť ešte subjektívna lehota. V danom prípade nešlo o dopravnú nehodu, keďže ešte rýchlostná komunikácia nebola otvorená, ale bola stavbou. Taktiež ustanovenia o dopravnom značení nemôžu byť v danej veci smerodajné. Vzhľadom na zmluvný vzťah medzi Granviou a.s. a žalovaným vyplývajúci zo zmluvy o projektovaní (č. I. 170 spisu) vyplýva zodpovednosť žalovaného a jeho pasívna legitímácia ohľadom nároku za škodu žalobcov. Mal za to, že táto zodpovednosť vyplýva aj priamo zo zákona, keď žalovaný bol priamo účastníkom správnych konaní, v ktorých sa riešilo vyznačenie organizácie dopravy, kde priamo vystupoval ako účastník týchto konaní.

5. Právny zástupca žalobcov v záverečnom návrhu uviedol, že má za to, že skutkový stav bol nedostatočne zistený, keď žalobcovia nemali možnosť sa oboznámiť s projektovou organizáciou dopravy v mieste kde vošli na stavenisko, keďže táto nebola odporcom do spisu predložená a vo vyšetrovacom spise nie je možné sa s touto dokumentáciou oboznámiť, keďže spis je zviazaný. Čo sa týka zodpovednosti žalovaného, pridrižiava sa doterajších vyjadrení, mal za to, že žalovaný je zodpovedný za škodu, ktorá vznikla žalobcom, pričom žalobcovia skutkový stav podrobne popisali v trestnom konaní a je uvedený aj v uznesení vyšetrovateľa zo dňa 20. 04. 2012. Žalovaný namietol pasívnu legitímáciu žalovaného, ktorý nebol stavebníkom, týmto bolo Ministerstvo dopravy. Oni mali len zmluvu o zhotovení stavby, pričom mali ďalšie zmluvy s inými subjektmi o vykonaní prác. Namietol taktiež premlčanie návrhu, keď žalobcovia sa priamo pri nehode dozvedeli o vzniku škody, ktorá im reálne vznikla na veciach, či vozidle. Taktiež nárok na bolestné im vznikol z udalosti zo dňa 27. 10. 2011, teda v tento moment im vznikla bolesť a od tejto doby ohľadne náhrady nákladov a náhrady za bolesť plynula dvojročná premlčacia doba, ktorá uplynula pred podaním návrhu, ktorý bol podaný 30. 10. 2013. Čo sa týka nemajetkovej ujmy táto nie je dostatočne špecifikovaná. O osobe zodpovednej za škodu sa dozvedeli priamo pri dopravnej nehode, keď v havárii došlo na rýchlostnej ceste R1. Čo sa týka veci samej nemohlo prísť k porušeniu § 415 teda k prevenčnej povinnosti, keďže tento sa aplikuje len v prípade, že nie sú konkrétne zákonné ustanovenia, podľa ktorých by sa pri zisťovaní škody postupovalo. Právny zástupca žalovaného v záverečnom návrhu uviedol, že sa pridrižiava doterajších vyjadrení. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

6. Súd prvej inštancie vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie a dospel k záveru, že žalobu žalobcov je potrebné zamietnuť. Žalobcovia sa opakovane na pojednávanie nedostavili. Účastník má právo sa k veci vyjadriť, nie je to však nevyhnutne nutné. Ak má súd za to, že je dostačujúce vyjadrenie žalobcov v písomne podanom návrhu a jeho doplnení a je možné rozhodnúť aj bez ich výsluchu, keď v danej veci súd žiadne ďalšie otázky, ako tie ku ktorým sa vyjadrili písomne, na žalobcov nemal, nepovažoval súd výsluch účastníkov dožiadaním za potrebné, pričom ani žalovaný na ich výsluchu netrval. Do spisu bola založená dokumentácia miesta, kde vošli žalobcovia na stavenisko, ako aj dokumentácia vo vyšetrovacom spise bola zrozumiteľná a bolo z nej, ako aj z fotodokumentácie vyšetrovacieho spisu miesto kadiaľ žalobcovia vošli na stavenisko jasné a zrejme značenie, ktoré na danom mieste bolo. Súd mohol konštatovať, že predpísané dopravné značenie príslušnými úradmi sa na mieste reálne nachádzalo. Doplnenie dokazovania súd nepovažoval za potrebné, keďže mal za preukázané, že návrh nie je premlčaný. Žalobcovia podali návrh v trojročnej objektívnej lehote na náhradu škody. Premlčacia doba nebola desaťročná, keďže nešlo o úmyselnú škodu. Od nehody do podania návrhu uplynuli dva roky a tri dni. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalovaného, že žalobcom uplynula dvojročná subjektívna lehota. Nároky žalobcov sú z titulu náhrady škody za náklady na odstránenie škodlivých následkov, náhrady za bolesť, náhrady za lekárske posudky a nemajetková ujma s tým spojená. Ide o nároky

ktorých výšku sa bezprostredne po nehode žalobcovia nemohli dozvedieť. Podľa vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-2978/VZ-NR-2011 doba liečenia žalobcov predstavovala 4 až 6 týždňov. Hospitalizácia trvala u žalobcu v 3. rade do 01. 11. 2011, nemal možnosť okamžite vedieť výšku škody. Žalobcom tak nemohla uplynúť dvojiročná premlčacia doba. V podstate aj žalovaným uvádzaná skutočnosť, že žalovaný nie je pasívne zodpovedný znamená, že žalobcovia nevedeli kto podľa nich škodu spôsobil a tak po dvoch rokoch a 3 dňoch od nehody nemohla uplynúť subjektívna premlčacia doba. Ku škode došlo v čase keď bola diaľnica R1 v štádiu výstavby, teda išlo o stavenisko. Podľa dohody o prevode práv a povinností stavebníka viažucich sa k stavebným povolenia zo dňa 24. 03. 2009, ktorá je prílohou koncesnej zmluvy z prevodcu: Národná diaľničná spoločnosť a.s. na nadobúdateľa SR v zastúpení MDPaT SR sa nadobúdateľ stal právnym nástupcom prevodcu ako stavebníka. Slovenská republika tak bola stavebníkom diaľnice R1. V prípade škody s poukazom na § 420 ods. 2 OZ za škodu nezodpovedá subjekt, ktorí bol použitý na výstavbu diaľnice, ale objektívne stavebník. Súd nevytlúčil, že by bolo možné, aby sa dotknuté subjekty na takejto zodpovednosti zmluvne dohodli. Potom by použitý subjekt bol spoluzodpovedný za škodu. Koncesnou zmluvou sa spoločnosť Granvia a.s. stala subjektom zabezpečujúcim realizáciu projektu výstavby diaľnice R1. podľa znenia koncesnej listiny neprešli na koncesionára žiadne právne povinnosti stavebníka voči tretím osobám z titulu vzniku a náhrady škody. Zmluva riešila, len nárok verejného obstarávateľa voči koncesionárovi v prípade škody. Bližšie boli tieto vzťahy upravené v článkoch 10,17,21,22,33. Koncesionár mal zabezpečiť stavenisko aj voči vstupu tretích osôb na stavenisko, na vlastné náklady vykonať opatrenia ohľadne plynulosti dopravy. Slovenská republika v zastúpení MDVaRR zaslala súdu stanovisko zo dňa 17. 04. 2014 podľa ktorého však neuviedli žiadne konkrétne znenie koncesnej zmluvy z ktorého by vyplývala priama zodpovednosť koncesionára za vznik škody na stavenisku. Podľa zmluvy o projektovej výstavbe medzi koncesionárom a odporcom mal pre koncesionára výstavbu zabezpečiť odporca. Bol generálnym zhotoviteľom. V zmluve je označený za stavebníka. Toto označenie však nemožno vykladať rovnako ako v prípade verejného obstarávateľa vzhľadom na citované ustanovenia stavebného zákona. Nemôže tak mať ani rovnaké práva či povinnosti. Ak neprešla zo stavebníka zodpovednosť za škodu na koncesionára nemohla prejsť ani následne na zhotoviteľa aj keby to ustanovenia zmluvy o výstavbe naznačovali. Z citovaných znení uvedenej zmluvy, len vyplýva zodpovednosť odporcu voči koncesionárovi za prípadnú škodu ktorú by musel uhradiť. Súd sa stotožnil s tvrdením odporcu, že nie je vo veci pasívne legitimovaný z objektívneho pohľadu zodpovednosti za škodu.

7. Žalovaný mal zabezpečiť subdodávateľsky dopravné značenie za účelom obchádzania staveniska dopravnými prostriedkami počas výstavby. Priamo žalovaný bol ako objednávateľ účastníkom správnych konaní ohľadne rozhodnutí o organizácii dopravy. Konkrétne aj križovatky Čaradice. Žalobcovia namietali, že si žalovaný nepočínal tak, aby nedochádzalo ku škodám. Konkrétne ku vstupu navrhovateľov na stavenisko a k následnému nárazu do betónového zátarasu. Vo vyšetrovacích spisoch ČVS: ORP - 2978/VZ-NR-2011 a ČVS: ORP - 411/ OVK-NR-2012 bola spravená fotodokumentácia a náčrt križovatky, kde žalobcovia vošli na stavbu. Tieto sa zhodovali s projektovou dokumentáciou odsúhlasenou a aj reálne skontrolovanou príslušnými správnymi orgánmi. Tak vo vyšetrovacích spisoch, ako aj v spise 25C boli tieto doklady čitateľné. Navrhovatelia nedodržali dopravné značenie, prešli cez vodiace dosky "Z4", na základe čoho porušili dopravné predpisy. Vyšetovanie z prečinu ublíženia na zdraví bolo odmietnuté, pretože nebol dôvod pre začatie trestného stíhania. Sťažnosť ž v 1. rade zamietla Okresná prokuratúra Nitra. Bolo konštatované, že žalovaný nie je za nehodu trestnoprávne zodpovedný a z jeho strany nedošlo k žiadnemu pochybeniu. Vo vyšetrovacom spise ČVS: ORP - 411/ OVK-NR-2012 je aj správa spoločnosti Bonul s.r.o., ktorá zabezpečovala stráženie stavby. Dňa 26. 11. 2011 v nočných hodinách vozidlo VW Golf nezistenej značky jazdilo v smere na Nitru a nereagovalo na znamenie výjazdovej skupiny na zastavenie vozidla. Dokazovaním pred súdom bolo zistené, že žalovaný nie je priamo zodpovedný za škodu, ktorá žalobcom vznikla, nebolo preukázané, že by si počínal tak, že na základe jeho konania by hrozila škoda. Podľa súdu ku škode žalobcov došlo na základe nerešpektovania dopravných predpisov žalobcom v 3. rade ako šoférom vozidla a následne aj nerešpektovaním strážnej služby žalobcami, teda len z dôvodov na strane žalobcov.

8. O trovách konania odporcu voči žalobcom súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov konania v sume 1 296,- eura voči žalobcovi v 1. rade, v sume 907,06 eura voči žalobcovi v 2. rade, v sume 1 345,74 eura voči žalobcovi v 3. rade. Žalovaný mal právo si náhradu trov konania uplatniť voči každému zo žalobcov samostatne pri postupe podľa § 13 ods. 3 vyhl. 655/2004 Z. z. vzhľadom na spojenie náhrady škody a nemajetkovej ujmy u každého zo žalobcov. Právny zástupca pri výpočte úkonu nároky žalobcov spojil, čím mu jeden úkon vyšiel v

hodnote 357,41 eura a tento následne spolu s režijným paušálom a náhradou cestovných výdavkov a straty času pomerne rozdelil medzi žalobcov. Takto mu vyšla nižšia náhrada ako pri samostatnom výpočte (napr. u nemajetkovej ujmy by to u každého z navrhovateľov bola 1/3 zo sumy 91,29 eura, teda u troch navrhovateľov by bola 1/3 spolu 91,29 eura, pri spojení týchto nárokov podľa výpočtu právneho zástupcu bola 1/3 vo výške 70,27 eura). Súd priznal žalovanému náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právneho zástupcu. Tarifná hodnota náhrady škody bola v sume 11 966,86 eura (4 561,45 + 2 593,17 + 4 812,24), z toho výška úkonu 287,14 eura. Tarifná hodnota nemajetkovej ujmy 6 000,- eur (3 x 2.000), v zmysle § 13 ods. 3 vyhlášky vydelená 3 čo predstavuje sumu 70,27 eura. Spolu jeden úkon 357,41 eura, a to za úkony: prevzatie vecí, účasť na pojednávaní 04. 03. 2014, 21. 10. 2014, 10. 09. 2015, vyjadrenie z 27. 06. 2014, 15. 08. 2014, 03. 12. 2014. Režijné paušály: 6x po 8,04 eura, 1x v sume 8,39 eura. Náhrada za cestovné výdavky a stratu času za tri cesty Bratislava - Nitra a späť (účasť na pojednávaníach) spolu cestovné výdavky 154,10 eura a strata času 244,68 eura. Trovy právneho zastúpenia spolu s 20 % DPH v sume 3 548,74 eura. Z toho vzájomný percentuálny pomer žalobcov na trovách podľa tarifných hodnôt bol v pomere 36,52 % žalobca v 1. rade 25,56 %, žalobca v 2. rade 37,92 % a žalobca v 3. rade.

9. Proti tomuto rozsudku v časti výrokov II. až IV. o trovách konania, podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, žiadajúc odvolací súd, aby rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobcovia nárok na náhradu trov konania nepriznáva. Namietali, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nezohľadnil aplikáciu § 150 ods. 1 OSP. Zdôraznili, že v čase podania žaloby presvedčení, že žalovaný je vecne pasívne legitimovaným subjektom z dôvodu, že bol stavebníkom rýchlostnej cesty. Ako účastník vystupoval žalovaný aj v trestnom konaní. Poznamenali, že dokumenty, z ktorých vyplývali skutočnosti spochybňujúce pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného, boli žalobcom predložené až v priebehu súdneho konania, pričom z týchto dokumentov - zmlúv o výstavbe medzi Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a spoločnosťou GRANVIA, a. s. Z týchto zmlúv mohli získať vedomosť o skutočných zodpovedných vzťahoch medzi žalovaným a ďalšími subjektmi.

10. Ďalej konštatovali, že pri rozhodovaní súdu o náhrade trov konania je potrebné zohľadniť aktuálnu finančnú situáciu žalobcov, ktorá je nepriaznivá a aj tú skutočnosť, že v dôsledku škodovej udalosti bola žalobcom spôsobená škoda na zdraví, ktorú sprevádzajú aj ďalšie nepriaznivé následky, keďže žalobca v 1. rade musel po škodovej udalosti navštevovať psychiatrickú ambulanciu, žalobkyňa v 2. rade taktiež navštevovala psychiatriu a ďalšie liečenie u ortopédiu. Žalobca v 3. rade je osoba vyššieho veku a v dôsledku škodovej udalosti bolo ťažké adaptovať sa na kritickú situáciu, navštevoval psychiatriu v dôsledku traumy, ktorú utrpel. V L. republike navyše navštevoval ortopedickú ambulanciu. Navyše žalobca v 3. rade je osamelo žijúca osoba, ktorá pri návštevách lekára potrebovala asistenciu inej osoby, pretože sa nebol schopný sám v dôsledku zranení, ktoré utrpel prepraviť na potrebné miesta. Návštevy lekárov a prekonávanie fyzických zranení a psychickej traumy vážne narušilo bežný životný rytmus a obmedzilo to súkromný a rodinný život žalobcov. S poukazom na uvedené skutočnosti mali za preukázané, že v danom prípade sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré je potrebné pri rozhodovaní zohľadniť a v dôsledku ich existencie nepriznať žiadnemu zo strán sporu náhradu trov konania.

11. Žalobcovia namietali aj priznanie odmeny za jednotlivé úkony právnej služby advokáta. Uviedli, že pri výpočte odmeny za úkon účasti na súdnom pojednávaní dňa 10. 09. 2015 súd prvej inštancie nezohľadnil prvú vetu § 13a ods. 4 vyhlášky. vzhľadom k tomu, že na súdnom pojednávaní dňa 10. 09. 2015 došlo iba k vyhláseniu rozhodnutia, a teda žalovanému mala byť priznaná náhrada trov právneho zastúpenia len vo výške 1/2 základnej sadzby tarifnej odmeny a nie vo výške celej základnej sadzby tarifnej odmeny. Pokiaľ ide o úkon právnej služby - vyjadrenie žalobcu zo dňa 03. 12. 2014 k odvolaniu žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 21. 10. 2014, č. k. 25C/288/2013-234 súd prvej inštancie nezohľadnil, že uznesenie nemalo povahu rozhodnutia vo veci samej, ale išlo o procesné rozhodnutie, ktorým súd nepripustil prístupenie ďalších účastníkov na strane žalovaného a ktoré bolo odvolacím súdom zrušené, a to unesením zo dňa 30. 01. 2015, č. k. 5Co/33/2015-271. Žalobcovia mali teda v odvolacom konaní plný úspech. Do pozornosti odvolacieho súdu dal v súvislosti s predmetným úkonom aj ust. § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky, kedy sa rozhodnutie, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej priznáva odmena vo výške 1/2 základnej tarifnej odmeny a nie v celej výške základnej sadzby tarifnej odmeny.

12. Pokiaľ ide o výpočet náhrady za stratu času za cesty z pojednávania z Bratislavy do Nitry a späť priznal súd prvej inštancie žalovanému náhradu za 6 začatých polhodín, a to pri každom z troch uskutočnených pojednávanií. Zdôraznil, že cesta z Bratislavy do Nitry štandardne trvá motorovým vozidlom do 60 minút. Z tohto dôvodu považovali za účelnú náhradu za stratu času za jednu cestu z Bratislavy do Nitry a späť len v rozsahu 4 začatých polhodín - t. j. za 2 začaté polhodiny za cestu z Bratislavy do Nitry a 2 začaté polhodiny za cestu späť z Nitry do Bratislavy. S poukazom na uvedené skutočnosti mali za preukázané, že súd prvej inštancie sa nezaoberal účelnosťou náhrady za stratu času vyčíslenej žalovaným. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil.

13. V písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcov žalovaný uviedol, že žalobcovia sa mylne domnievajú, že súd mal prihliadnuť na ust. § 150 ods. 1 OSP. Zdôraznil, že sporové konanie riadi pri rozhodovaní o náhrade trov konania predovšetkým zásadou úspechu v konaní, zásadou zodpovednosti za výsledok a zásadou zodpovednosti za zavinenie a náhodou. Aplikácia § 150 ods. 1 OOSP má byť len výnimočná. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci ako aj okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov a taktiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Ak súd rozhodne o aplikácii tohto ustanovenia, musí ísť nielen o výnimočný prípad, ale rozhodnutie musí byť aj náležite odôvodnené. Žalobcovia sa uvedeným spôsobom snažia zbaviť zodpovednosti za podanie žaloby voči subjektu, ktorý nebol vecne pasívne legitimovaný.

14. Pokiaľ ide o skutočnosť, že žalobcovia nemali k dispozícii potrebné doklady, aby vedeli identifikovať zodpovednostný subjekt. Informácie o tom, kto je stavebníkom, boli dostupné na internete, prípadne sa mohli dopytovať na príslušnom orgáne štátnej správy. Zdôraznil, že hneď na prvom pojednávaní namietal žalovaný svoju pasívnu legitimáciu, v dôsledku čoho mali žalobcovia možnosť vziať podanú žalobu späť a zamedziť navyšovanie trov. Žalobcovia na námietku žalovaného nebrali ohľad a pokračovali v konaní, čím sa navyšovali trovy konania, čo im mohlo byť dostatočne zrejmé. S poukazom na uvedené považuje žalovaný námietku žalobcov, že práve žalovaný spôsobil navyšenie trov konania za neopodstatnenú a účelovú, pričom zdôraznil, že podanie žaloby voči žalovanému, ako subjektu, ktorý nebol pasívne vecne legitimovaný, bolo výlučným pochybením žalobcov.

15. V nadväznosti na nepriaznivú finančnú situáciu žalobcov a nepriaznivé následky škodovej udalosti, tak žalobcovia uvedené tvrdenia nijako nepreukázali a ani nepredložili potrebnými dôkazmi. Poznamenal, že žalobcovia si všetky následky, na ktoré poukazovali spôsobili vlastným zavinením, resp. zavinením žalobcu v 1. rade, ktorý s motorovým vozidlom značky VW Golf prešiel cez riadne vyznačené dopravné značenie spočívajúce z vodiacich dosiek. Žalobca v 1. rade neuposlúchol pokyny SBS pracovníkov na zastavenie motorového vozidla, v dôsledku čoho sa dopustil porušenia pravidiel cestnej premávky unavených v zákone č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Do pozornosti odvolacieho súdu dal závery orgánov činných v trestnom konaní o zodpovednosti za dopravnú nehodu vyjadrených v trestnom konaní, a to v uznesení zo dňa 20. 04. 2012, ČVS: ORP-411/OVK-NR-2012. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam má žalovaný jednoznačne za preukázané, že neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pričom žalobcami prezentované skutočnosti nemajú znak výnimočnosti v zmysle § 150 ods. 1 OSP.

16. Pokiaľ ide o námietku vyčíslenia niektorých úkonov právnej služby uviedol, že na pojednávaní dňa 10. 09. 2015 neprišlo len k vyhláseniu rozhodnutia, ale aj k pojednávaniu v neprítomnosti účastníkov v zmysle § 101 ods. 2 OSP. po oboznámení s obsahom spisu a ukončení dokazovania boli právny zástupcovia vyzvaní na prednesenie záverečných návrhov, po vypočutí ktorých súd vyhlásil rozsudok. Vzhľadom k tomu patrí žalovanému náhrada vo výške plnej základnej sadzby tarifnej odmeny. Taktiež vyjadrenie odporcu zo dňa 03. 12. 2014 k odvolaniu žalobcov proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 21. 10. 2014, č. k. 25C/288/2013-234 je podaním vo veci samej. Žalobcovia po zistení, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný, podali návrh na pristúpenie ďalších dvoch účastníkov do konania na strane žalovaného a domáhali sa zaviazania všetkých účastníkov konania spoločne a nerozdielne. Proti rozhodnutiu súdu o neprípustení ďalších účastníkov podali žalobcovia odvolanie a k tomuto odvolaniu sa žalovaný vyjadril. Taktiež uviedol, že súd nerozhodol o pripustení účastníkov konania na stranu žalovaného, a teda procesne úspešný bol žalovaný.

17. V nadväznosti na námietku žalobcov ohľadom priznanej náhrady za stratu času uviedol, že cesta zo sídla právneho zástupcu žalovaného - R. XX, X. do sídla Okresného súdu Nitra, t. j. Štúrova 9, Nitra

je približne 100 km a trvá prinajmenšom jednu hodinu. Vzhľadom k tomu je výpočet náhrady za stratu času za cesty na pojednávania z Bratislavy do Nitry vyčíslený správne. Zdôraznil, že mu vznikol nárok na náhradu za stratu času v rozsahu 6 polhodín x 13,98 eura a poukázal na niekoľko rozhodnutí iných súdov. Záverom si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej služby - podanie vyjadrenia vo výške 85,14 eura.

18. Podľa § 378 ods. 1 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 64 CSP ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Podľa § 65 ods. 1 CSP právny nástupca podľa § 63 a 64 prijíma stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu.

19. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, ktorú súd obligatórne z úradnej povinnosti skúma počas celého konania. Aj je účastníkom konania právnická osoba, jej zánik, spravidla výmazom z príslušného registra, spôsobuje vadu konania. Táto vada môže byť podľa okolností prípadu odstrániteľná alebo neodstrániteľná. O odstrániteľnú vadu konania ide v prípadoch, keď podľa hmotného práva zaniká právnická osoba s právnym nástupcom. O neodstrániteľnú vadu konania ide vtedy, ak právneho nástupcu podľa hmotného práva niet- v takomto prípade súd uznesením obligatórne konanie zastaví. Ak právnická osoba zaniká s právnym nástupcom, súd vydá uznesenie o pokračovaní v konaní.

20. Dňa 15. 11. 2016 právny zástupca žalovaného doručil odvolaciemu súdu podanie s označením Oznámenie o zániku žalovaného a oznámenie právneho nástupcu žalovaného. K predmetnému podaniu bol priložený aj výpis z obchodného registra spoločnosti EUROVIA SK, a. s., ktorý je opatrený Osvedčovacou doložkou Slovenskej pošty, a. s. Z výpisu z obchodného registra vyplýva, že žalovaný zanikol zlúčením bez likvidácie so spoločnosťou EUROVIA SK, a. s., so sídlom Košice, Osloboditeľov 66, IČO: 31 651 518, ktorá sa ku dňu 31. 08. 2016 stala jej univerzálnym právnym nástupcom. S poukazom na to, že žalovaný stratil v priebehu odvolacieho konania procesnú subjektivitu, musel odvolací súd rozhodnúť o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom pôvodného žalovaného, ktorý zanikol zlúčením a jeho právnym nástupcom sa stala spoločnosť EUROVIA SK, a. s., so sídlom Košice, Osloboditeľov 66, IČO: 31 651 518.

21. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 1 CSP je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

22. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že dňa 30. 10. 2013 podali žalobcovia na Okresnom súde Nitra žalobu o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, ktorou sa domáhali každý vo svojom mene zaplata náhrady za bolesť, náhrady nákladov účelne vynaložených na odstránenie škodlivých následkov, náhradu nemajetkovej ujmy spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,5 % z dlžnej sumy odo dňa 30. 10. 2013 do zaplata. Svoj nárok odvodzovali od škodovej udalosti, ktorý sa im stala na rýchlostnej ceste R1, v dôsledku ktorej utrpeli zranenia každý zo žalobcov v inom rozsahu a taktiež vznikla škoda na motorovom vozidle. Ako subjekt zodpovedný za škodu považovali žalovaného, ktorý vystupoval aj v trestnom konaní ako zodpovednostný subjekt. Súd prvej inštancie vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, na základe ktorého dospel k záveru, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom, v dôsledku čoho rozsudkom zo dňa 10. septembra 2015, č. k. 25C/288/2013-292 žalobu zamietol a zároveň rozhodol o povinnosti žalobcov zaplatiť náhradu trov konania procesne úspešnému žalovanému.

23. S účinnosťou od 01. 07. 2016, prijatím zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, došlo v súlade s § 473 CSP k zrušeniu zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Nová právna úprava dôsledne dodržiava princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem, ktorý znamená, že

nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to aj na konania začaté pred dňom účinnosti CSP s ustanovenými výnimkami z tohto základného pravidla.

24. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa § 391 ods. 1 CSP, k odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

25. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

26. Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 389 ods. 1 CSP, odvolací súd skúmal, či konanie v predmetnej veci takouto vadou netrpí. Osobitne sa zamerával na skúmanie, či v konaní (ne)došlo k odňatiu možnosti účastníkov konať pred súdom, pod ktorou treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky, okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

27. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia, pričom štruktúra odôvodnenia súdneho rozhodnutia je rámcovo upravená v § 220 ods. 2 CSP. Výkladom tohto ustanovenia treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný, či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú, a napokon tiež len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť vyvodené. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Účelom odôvodnenia rozhodnutia je totiž preukázať jeho správnosť, logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť myšlienkový postup súdu vedúci k rozhodnutiu i s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Súčasne je i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní súdnych rozhodnutí, ktoré preto musia byť preskúmateľné. V opačnom prípade sa účastníkovi odníma možnosť konať pred súdom pre porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní, a teda i porušuje právo na spravodlivé súdne konanie.

28. Odvolací súd preskúmaním odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že tento súd nepostupoval v zmysle príslušných ustanovení o náhrade trov konania, keď neskúmal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Odvolací súd uviedol, že predmetom ďalšieho rozhodovania o trovách konania bude zaoberať sa a vyhodnotiť aplikáciu § 257 CSP, teda prihliadnuť na existenciu, resp. neexistenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa na strane niektorej

zo strán sporu. Súd prvej inštancie uvedené nezohľadnil a vo veci bez toho, aby vyhodnotil dôvodnosť aplikácie tohto ustanovenia (§ 150 OSP) vo veci rozhodol.

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa § 251 ods. 2 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

30. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom (vrátane pred exekučným súdom) je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napríklad takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP (do 30. 06. 2016 to bolo ust. § 150 OSP).

31. V tomto smere odvolací súd uvádza, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Pri zastavení konania je potom na vyriešenie otázky náhrady trov konania kľúčové zistenie, či niektorý z účastníkov konania (a pokiaľ áno, ktorý z nich) z procesného hľadiska zastavenie konania zavinil, resp. či návrh bol vzatý späť pre správanie niektorého z účastníkov.

32. Podľa § 150 ods. 1 OSP platného a účinného do 30. 06. 2016, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Podľa § 150 ods. 2 OSP platného a účinného do 30. 06. 2016, ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

33. V tomto smere odvolací súd konštatuje, že ustanovenie § 257 CSP preberá doterajšiu úpravu v ustanovení § 150 ods. 1 prvej vety OSP. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

34. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (uznesenie Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14).

35. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach

u strán sporu. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

36. V zmysle judikatúry toto ustanovenie nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009).

37. Vzhľadom k uvedenému je teda nevyhnutné, aby súd aj napriek tomu, že rozhoduje o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ako aj o trovách odvolacieho konania, na základe zásady procesného úspechu strany sporu, prihliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. Opomenutie vyhodnotenia existencie týchto dôvodov má za následok vadu rozhodnutia, ktorá primála odvolací súd postupovať procesným postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 2 CSP, pretože takto vydané rozhodnutie súdu prvej inštancie sa javí ako predčasne právne posúdené.

38. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní prihliadnuc na právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v tomto uznesení sa bude zaoberať existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa. V nadväznosti na zistené skutočnosti vo veci opätovne rozhodne.

39. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 391 ods. 2 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude riadiť sa právne záväzným názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), odstrániť vytýkané nedostatky, vo veci opätovne rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť zákonným spôsobom tak, aby bolo v súlade s § 236 CSP.

40. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa ust. § 396 ods. 1 a 3 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

41. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).